

ПРОГРАМА ВИБІРКОВОГО МОДУЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ЛОГОПЕДІВ, ДЕФЕКТОЛОГІВ, КОРЕКЦІЙНИХ ПЕДАГОГІВ ДЛЯ РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО
КЛАСУ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вибіркового модуля організації і проведення підвищення кваліфікації логопедів, дефектологів, корекційних педагогів до роботи в умовах інклюзивного класу (далі - Програма) складена на основі Типової освітньої програми для підвищення кваліфікації педагогічних працівників (наказ МОН від 15.01.2018 №36).

Актуальність. Включення дітей з особливостями розвитку у загальноосвітній простір національної школи України зумовлює новий підхід до спеціальної освіти. Інклюзивний освітній простір сьогодні забезпечує дитині, незалежно від особливостей її розвитку, рівний доступ до якісної освіти в умовах масових загальноосвітніх навчальних закладів. Сучасні тенденції інклюзивного навчання дітей з особливими потребами вимагають інноваційного насичення змісту підготовки майбутніх корекційних педагогів. Модернізація освіти зумовлює нагальну потребу у високоосвічених педагогічних кадрах, спроможних ефективно використовувати набуті знання на практиці, активно розробляти і впроваджувати нові методи роботи в умовах інклюзивного навчального закладу.

Метою Програми є підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності логопедів, дефектологів, корекційних педагогів до роботи в умовах інклюзивного класу.

Мета вибіркового модуля: теоретико-методична підготовка логопедів, дефектологів, корекційних педагогів для роботи в умовах інклюзивного класу.

Завдання модуля: формування і розвиток дидактичних знань та практичних умінь і навичок логопедів, дефектологів, корекційних педагогів для роботи в умовах інклюзивного класу; сприяти розвитку у логопедів, дефектологів, корекційних педагогів умінь адекватно відбирати і застосовувати в процесі організації спільного навчання дітей з нормальним і порушеним розвитком сучасні технології та методи навчання, враховуючи особливі освітні потреби дітей з порушеннями психофізичного розвитку; створювати умови для розвитку у корекційних педагогів умінь працювати в міждисциплінарній команді, яка забезпечує комплексний характер психолого-педагогічного супроводу кожної дитини з особливими потребами, інтегрованого в освітнє середовище здорових однолітків; вчити логопедів, дефектологів, корекційних педагогів розробляти індивідуальні адаптовані освітні програми для дітей з особливими освітніми потребами, що навчаються в умовах інклюзії.

Загальна кількість годин вибіркового модуля - 30 академічних годин (1 ECTS-кредит).

Очікувані результати навчання охоплюють:

Знання і розуміння	<ul style="list-style-type: none">• особливостей процесів навчання, виховання і розвитку дітей з особливими освітніми потребами та дітей з нормою в умовах інклюзії;• застосування в процесі організації спільного навчання дітей з нормальним і порушеним розвитком сучасних технологій та методів навчання, враховуючи особливі освітні потреби дітей з порушеннями психофізичного розвитку
--------------------	--

Розвинені вміння	<ul style="list-style-type: none"> • працювати в міждисциплінарній команді, яка забезпечує комплексний характер психолого-педагогічного супроводу кожної дитини з особливими потребами, інтегрованого в освітнє середовище здорових однолітків; • вчити логопедів, дефектологів, корекційних педагогів розробляти індивідуальні адаптовані освітні програми для дітей з особливими освітніми потребами, що навчаються в умовах інклюзії
Диспозиції (цінності, ставлення)	<ul style="list-style-type: none"> • готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток; • рефлексія власної професійної діяльності.

ВИБІРКОВИЙ МОДУЛЬ. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ (30 ГОДИН)

№ теми	Назва теми. Зміст.	к-ть годин	Очікувані результати
1	<p>Науково-теоретичні основи організації інклюзивного навчання.</p> <p>Технології вибудовування стратегії супроводу дитини з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії. Технології організації активно-ігрового середовища та занурення у діяльність; правила та умови успішної взаємодії в тріаді «корекційний педагог – дитина – дитина з особливими освітніми потребами», створення атмосфери довіри, співпадіння планів ігрової рольової реалізації, підтримка уваги дітей з особливими освітніми потребами на уроці, наближення ігрових ситуацій до життя і позитивного досвіду дитини, максимальне занурення у діяльність.</p>	8	Оволодіння дидактичними знаннями та практичними вміннями і навичками організації навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи в умовах інклюзивного навчального закладу.
2	<p>Особливості організації навчально-виховної та корекційно-розвивальної діяльності корекційних педагогів в умовах інклюзії</p> <p>Нормативно-правова база організації інклюзивного навчання. Основні документи, які регулюють інклюзивне навчання. Обов'язки асистента вчителя та вчителя</p>	6	Систематизація та поглиблення теоретичних дидактико-практичних знань, умінь, навичок корекційних педагогів щодо організації інклюзивного навчання;

	загальноосвітнього навчального закладу в умовах інклюзивного навчального закладу		ознайомлення із основними обов'язками фахівців, що працюють в умовах інклюзії
3	<p>Технології, методи та прийоми навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії</p> <p>Технологія кооперативного навчання (ротаційні трійки, два-чотири-всі разом, кутки; вертушка; вісім квадратів; карусель; обміркуйте – об'єднайтеся в пари – поділіться думками). Технологія когнітивних стратегій (схеми-«павутинки»; ланцюжки послідовності; дерева сортування; діаграми Венна; матриці; сюжетні карти; «знаємо – дізналися – хочемо дізнатися»). Технології бригадного навчання («Кооперація», «Групова робота», метод проєктів). Технологія «Створення ситуації успіху» («Емоційний сплеск», «Даю шанс», «Навмисна помилка», «Радість пізнання»)</p>	8	Формування у фахівців дидактичного комплексу дидактико-практичних знань, умінь та навичок щодо створення креативного розвивального інклюзивного середовища та розробка дидактико-технологічного забезпечення процесу інклюзивного навчання
4	<p>Методи, прийоми, форми методичної роботи в умовах інклюзивного навчання.</p> <p>Пасивні (методичний практикум, тренінг, вікторина, «Відкритий мікрофон», науково-практична конференція, майстер-класи, технологічні дні, методично-технологічні тижні). Активні (техностратегія, педагогічна евристика, кейс-коучінг, тренінг, коучінг, дидактико-технологічний анонс, методичний міст, мозкова атака, вирішення проблемних педагогічних ситуацій, творча лабораторія, ярмарка педагогічних ідей, розробка методичного портфелю та портфолію, методико-технологічний фестиваль).</p> <p>Інтерактивні (техномоніторинг, рекламна акція, віртуальний обмін досвідом, методичний фестиваль «Червона доріжка», круглий стіл, «Велике коло», вебінар, дидактико-технологічний стайлінг, вечір запитань і відповідей, ділова гра, мозкова атака, методичний ринг, тренінг, педагогічний КВК, методичний діалог, методика «Мозаїка», «Акваріум», кейс-технології, методика «Подовжена конференція», методика «Парний та інтерактивний урок»)</p>	8	Створення особистого дидактико-технологічного продукту: кейс із основними напрацюваннями; формування дидактичних знань, практичних умінь та навичок роботи в умовах інклюзії

ПРОГРАМА ВИБІРКОВОГО МОДУЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ЛОГОПЕДІВ ТА КОРЕКЦІЙНИХ ПЕДАГОГІВ «ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА
ДІАГНОСТИКА ПОРУШЕНЬ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ЗА НОЗОЛОГІЧНИМ
СПРЯМУВАННЯМ ТА КОРЕКЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вибіркового модуля організації і проведення підвищення кваліфікації логопедів та корекційних педагогів з питань диференціальної діагностики порушень психофізичного розвитку нозологічного спрямування та корекційні технології (далі - Програма) складена на основі Типової освітньої програми для підвищення кваліфікації педагогічних працівників (наказ МОН від 15.01.2018 №36).

Актуальність навчального модуля полягає у тому, що він дозволить сформувати у фахівців знання, уміння та навички правильної диференціальної діагностики порушень психофізичного розвитку та визначити ефективні шляхи колекційного впливу, чітко структурувати пріоритетні напрямки корекційної та профілактичної роботи

Метою Програми є підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності логопедів та корекційних педагогів з питань диференціальної діагностики порушень психофізичного розвитку нозологічного спрямування.

Мета вибіркового модуля: теоретико-методична підготовка логопедів та корекційних педагогів з питань диференціальної діагностики порушень психофізичного розвитку нозологічного спрямування.

Завдання модуля: здатність демонструвати знання фундаментальних і прикладних дисциплін програми, усвідомлювати основні проблеми предметної області логопедії, при вирішенні яких виникає необхідність у складних завданнях вибору, що вимагають використання кількісних і якісних методів аналізу даних; готовність до здійснення професійної та особистісної самоосвіти, проектування подальшого освітнього маршруту та професійної кар'єри, участі в експериментальній роботі; готовністю до використання актуальних науково обґрунтованих педагогічних корекційних технологій; готовністю до моніторингу і прогнозування навчальних досягнень з використанням сучасних засобів оцінювання результатів навчання дітей із порушенням психофізичного розвитку.

Загальна кількість годин вибіркового модуля - 30 академічних годин (1 ECTS-кредит).

Очікувані результати навчання охоплюють:

Знання і розуміння	<ul style="list-style-type: none">• здатність використовувати професійно-профільовані знання при здійсненні інформаційної роботи серед населення, стосовно питань корекційної освіти;• здатність використовувати професійно-профільовані знання у визначенні відповідності корекційної освіти стандартам корекційної освіти особам з порушеннями психофізичного розвитку;• здатність організовувати та здійснювати навчальну, корекційну, розвивальну та виховну роботу з особами, які мають порушення психофізичного розвитку з урахуванням структури порушення, вікових та індивідуальних особливостей осіб, вимог освітніх стандартів, програм
--------------------	---

	навчання та виховання.
Розвинені вміння	<ul style="list-style-type: none"> • правильно діагностувати певну мовленнєву ваду та визначати ефективні шляхи корекційного впливу у різних категорій дітей із ТПМ; • методично правильно будувати заняття з дітьми, застосовувати різні прийоми корекції певної вади мовлення, виготовляти та використовувати посібники та необхідний дидактичний матеріал для логопедичної роботи; • проводити кваліфіковане психолого-педагогічне обстеження з метою вивчення протікання психічного розвитку, відповідності його віковим нормам, а також структури дефекту при певній мовленнєвій ваді;
Диспозиції (цінності, ставлення)	<ul style="list-style-type: none"> • готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток; • рефлексія власної професійної діяльності.

**ВИБІРКОВИЙ МОДУЛЬ. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ
В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ (30 ГОДИН)**

№ теми	Назва теми. Зміст.	к-ть годин	Очікувані результати
1	Клініка інтелектуальних порушень	8	Здатність організовувати та здійснювати навчальну, корекційну, розвивальну та виховну роботу з особами, які мають порушення психофізичного розвитку з урахуванням структури порушення, вікових та індивідуальних особливостей осіб, вимог освітніх стандартів, програм навчання та виховання; здатність використовувати професійно-профільовані знання у діагностичному обстеженні осіб з порушеннями психофізичного розвитку; здатність використовувати професійно-профільовані знання у визначенні етіології, симптоматики, патогенезу, психологічних механізмів порушень психофізичного розвитку; здатність використовувати професійно-профільовані знання при визначенні рівня психофізичного розвитку осіб, що потребують корекційної освіти; прогнозуванні їхніх потреб у корекційно-педагогічних, спеціальних психологічних, медичних та соціальних послугах.
2	Проблеми сучасних класифікацій порушень мовленнєвої діяльності	6	Систематизація та поглиблення теоретичних дидактико-практичних знань, умінь, навичок корекційних педагогів щодо

	Критерії педагогічного, психологічного, лінгвістичного та клінічного характеру при вивченні мовленнєвих порушень.		організації інклюзивного навчання; ознайомлення із основними обов'язками фахівців, що працюють в умовах інклюзії
3	<p>Диференціальна діагностика психологічного розвитку дитини з особливими потребами за нозологічним спрямуванням</p> <p>Психометричні основи психодіагностики. Особливості професійної психодіагностики. Характеристика тестів. Проективні методик. Етапи психодіагностичного процесу. Специфіка психодіагностичної роботи з різними віковими категоріями людей.</p> <p>Діагностика рівня розвитку дітей (виявлення індивідуальних особливостей психічного, фізичного, інтелектуального розвитку; рівня розвитку психічних процесів; діагностики соціальної зрілості, інтелекту, стилю взаємодії педагогів і батьків з дитиною).</p> <p>Оформлення документації для здійснення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами: створення банку даних дітей відповідно до особливостей та наявних порушень; оформлення індивідуальної картки психолого-педагогічного діагностування; складання соціального паспорта сім'ї, в якій виховується дитина; розробка та затвердження тематичного плану програми індивідуальної корекційно-розвивальної роботи; розробка рекомендацій для педагогів і</p>	8	<p>Аналіз специфіки використання тестів, стандартизованих самозвітів та проективних методик.</p> <p>Вивчення особливостей організації та проведення психодіагностичного обстеження, а також наукового експериментального психологічного дослідження.</p> <p>З'ясування специфіки психодіагностики різних сфер особистості.</p> <p>Характеристика використання психодіагностичного інструментарію в різних сферах соціальної практики.</p> <p>Навчання фахівців базовим технікам та стратегіям підготовки психотренінгового заняття для дітей з особливими потребами</p>

<p>батьків. Створення власної навчально-методичної та інформаційної бази (банк даних корекційних, навчальних і виховних програм). Моніторинг результативності. Виявлення і прогнозування можливих проблем: виникнення супротиву новому середовищу з боку дитини; виникнення внутрішніх і зовнішніх конфліктів між педагогом і дитиною, педагогом і батьками. Розробка шляхів корекції можливих негативних наслідків: планування резерву часу для перегляду спланованих форм, методів, прийомів роботи з дітьми та їх батьками; реорганізація індивідуальних психолого-педагогічних програм супроводу дітей, які виявляють відповідні проблеми; відстеження результативності впроваджених змін. Робота психолога з дітьми з особливими потребами. Психологічний тренінг: поняття, історія, принципи, структура. Компоненти, тренінгового заняття. Специфіка організації тренінгового заняття. Поняття тренінгової групи. Види тренінгових груп. Психологічний зміст взаємодії та індивідуальний стиль тренера. Методи та прийоми, психотехнічний інструментарій психотренінгу. Система блоків тренінгу.</p>		
--	--	--

4	<p>Методи, прийоми, форми корекційної (логокорекційної) роботи</p> <p>Пасивні (методичний практикум, тренінг, вікторина, «Відкритий мікрофон», науково-практична конференція, майстер-класи, технологічні дні, методично-технологічні тижні). Активні (техностратегія, педагогічна евристика, кейс-коучінг, тренінг, коучінг, дидактико-технологічний анонс, методичний міст, мозкова атака, вирішення проблемних педагогічних ситуацій, творча лабораторія, ярмарка педагогічних ідей, розробка методичного портфелю та портфолію, методико-технологічний фестиваль).</p> <p>Інтерактивні (техномоніторинг, рекламна акція, віртуальний обмін досвідом, методичний фестиваль «Червона доріжка», круглий стіл, «Велике коло», вебінар, дидактико-технологічний стайлінг, вечір запитань і відповідей, ділова гра, мозкова атака, методичний ринг, тренінг, педагогічний КВК, методичний діалог, методика «Мозаїка», «Акваріум», кейс-технології, методика «Подовжена конференція», методика «Парний та інтерактивний урок»)</p>	8	<p>Створення особистого дидактико-технологічного продукту: кейс із основними напрацюваннями; формування дидактичних знань, практичних умінь та навичок роботи в умовах інклюзії</p>
---	---	---	---

Розробники: Савінова Н.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної освіти Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського, Берегова М.І., викладач кафедри спеціальної освіти Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського

**ПРОГРАМА ВИБІРКОВОГО МОДУЛЯ
ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЛОГОПЕДІВ, ДЕФЕКТОЛОГІВ,
КОРЕКЦІЙНИХ ПЕДАГОГІВ ДЛЯ РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО
КЛАСУ**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вибіркового модуля організації і проведення підвищення кваліфікації логопедів, дефектологів, корекційних педагогів до роботи в умовах інклюзивного класу (далі - Програма) складена на основі Типової освітньої програми для підвищення кваліфікації педагогічних працівників (наказ МОН від 15.01.2018 №36).

Актуальність. Включення дітей з особливостями розвитку у загальноосвітній простір національної школи України зумовлює новий підхід до спеціальної освіти. Інклюзивний освітній простір сьогодні забезпечує дитині, незалежно від особливостей її розвитку, рівний доступ до якісної освіти в умовах масових загальноосвітніх навчальних закладів. Сучасні тенденції інклюзивного навчання дітей з особливими потребами вимагають інноваційного насичення змісту підготовки майбутніх корекційних педагогів. Модернізація освіти зумовлює нагальну потребу у високоосвічених педагогічних кадрах, спроможних ефективно використовувати набуті знання на практиці, активно розробляти і впроваджувати нові методи роботи в умовах інклюзивного навчального закладу.

Метою Програми є підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності логопедів, дефектологів, корекційних педагогів до роботи в умовах інклюзивного класу.

Мета вибіркового модуля: теоретико-методична підготовка логопедів, дефектологів, корекційних педагогів для роботи в умовах інклюзивного класу.

Завдання модуля: формування і розвиток дидактичних знань та практичних умінь і навичок логопедів, дефектологів, корекційних педагогів для роботи в умовах інклюзивного класу; сприяти розвитку у логопедів, дефектологів, корекційних педагогів умінь адекватно відбирати і застосовувати в процесі організації спільного навчання дітей з нормальним і порушеним розвитком сучасні технології та методи навчання, враховуючи особливі освітні потреби дітей з порушеннями психофізичного розвитку; створювати умови для розвитку у корекційних педагогів умінь працювати в міждисциплінарній команді, яка забезпечує комплексний характер психолого-педагогічного супроводу кожної дитини з особливими потребами, інтегрованого в освітнє середовище здорових однолітків; вчити логопедів, дефектологів, корекційних педагогів розробляти індивідуальні адаптовані освітні програми для дітей з особливими освітніми потребами, що навчаються в умовах інклюзії.

Загальна кількість годин вибіркового модуля - 30 академічних годин (1 ECTS-кредит).

Очікувані результати навчання охоплюють:

Знання і розуміння	<ul style="list-style-type: none">особливостей процесів навчання, виховання і розвитку дітей з особливими освітніми потребами та дітей з нормою в умовах інклюзії;застосовування в процесі організації спільного навчання дітей з нормальним і порушеним розвитком сучасних технологій та методів навчання, враховуючи особливі освітні потреби дітей з порушеннями психофізичного розвитку
Розвинені вміння	<ul style="list-style-type: none">працювати в міждисциплінарній команді, яка забезпечує

	<p>комплексний характер психолого-педагогічного супроводу кожної дитини з особливими потребами, інтегрованого в освітнє середовище здорових однолітків;</p> <ul style="list-style-type: none"> вчити логопедів, дефектологів, корекційних педагогів розробляти індивідуальні адаптовані освітні програми для дітей з особливими освітніми потребами, що навчаються в умовах інклюзії
Диспозиції (цінності, ставлення)	<ul style="list-style-type: none"> готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток; рефлексія власної професійної діяльності.

ВИБІРКОВИЙ МОДУЛЬ. СПЕЦІАЛЬНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ (30 ГОДИН)

№ теми	Назва теми. Зміст.	к-ть годин	Очікувані результати
1	<p>ТЕМА 1 Умови навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами Вимоги до організації уроку в інклюзивному класі Алгоритми дій під час виконання завдань дітьми з особливостями розвитку Орієнтовна схема уроку в інклюзивному класі Методична скарбниця: ігри, тренінги та вправи для роботи в інклюзивному класі Вправи на встановлення психологічного комфорту в класі</p>	6	Створення особистого дидактико-технологічного продукту в інклюзивному класі: кейс із основними напрацюваннями; формування дидактичних знань, практичних умінь та навичок роботи в умовах інклюзії
2	<p>ТЕМА 2 Спеціальна методика розвитку мовлення та початкового навчання мови. Опанування навички читання дітьми з особливими освітніми потребами Формування читацької компетентності дітей з особливими освітніми потребами Вправи й ігри спрямовані на розвиток комунікативних навичок: Сторітелінг, Скрайбінг, Живі книжки, Комікси Авторські технології навчання дітей з особливими освітніми потребами</p>	8	Оволодіння дидактичними знаннями та практичними вміннями і навичками організації в інклюзивному класі навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи в умовах інклюзивного навчального закладу.
3	<p>ТЕМА 3 Спеціальна методика формування елементарних математичних уявлень та основи математики Значення дидактичних ігор на уроках математики для загального розвитку Особливості опанування основ геометричних знань дітьми з особливими освітніми потребами Авторські технології навчання дітей з особливими освітніми потребами</p>	8	Формування у фахівців дидактичного комплексу дидактико-практичних знань, умінь та навичок щодо створення креативного розвивального інклюзивного середовища та розробка дидактико-технологічного забезпечення процесу інклюзивного навчання
4	ТЕМА 4	8	Створення особистого

	<p>Спеціальна методика ознайомлення з природничим та суспільним довкіллям: Дидактичні аспекти застосування матеріалу: для розвитку та коригування пізнавальної діяльності (порівняння, відновлення та доповнення цілого, вилучення т зайвого, узагальнення); для розвитку мовлення; для розвитку емоційно-вольової сфери; для розвитку рухо-моторних навичок; когнітивні вправи (кінетотерапія); кінезіологічні та кріологічні вправи.</p>		<p>дидактико-технологічного продукту для інклюзивного класу: кейс із основними напрацюваннями; формування дидактичних знань, практичних умінь та навичок роботи в умовах інклюзії</p>
	Усього	30	

Розробник програми вибіркового модуля: Білюк О.Г., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної освіти Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського